

MAL- sopimus 2020-2024

MAL - menettelyn kehittyminen 2011-2020

MAL - sopimuksen 2020-2023 nostot

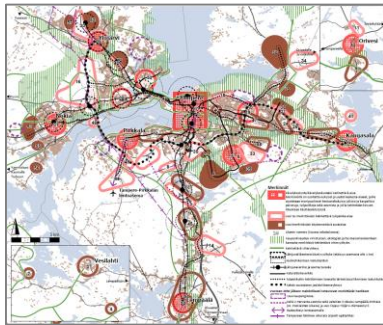
Sisältö

- I. MAL-sopimusmenettely ja sen kehittyminen
- II. MAL 2020-2023 saanto ja sitoumukset tiiviisti
- III. MAL 2020-2023 sopimuksen sisältö ja nostot kappaleittain

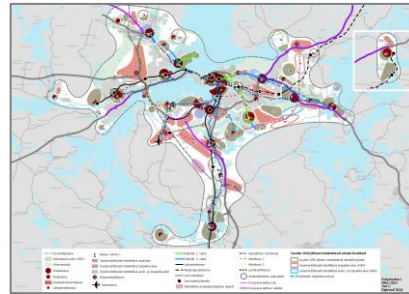
MAL-sopimusmenettely

- Pitkäjänteinen, rullaava seudullinen sopimusmenettely valtion ja kuntien välillä
- Suora neuvotteluyhteys valtion kanssa
- Vahvistaa kunta-kunta ja kunta-valtio yhteistyötä
- Käynnistynyt Tampereen seudulta 2011
- Hallituskausittaiset toimenpiteet 2020-2023, päivitys 4 vuoden välein
- Osapuolet Tampereen kaupunkiseudun kunnat, TKS ja valtion keskushallinto
- Helsingin, Turun, Tampereen ja Oulun seudut (suuret kaupunkiseudut) hallitusohjelmatavoitteiden, mm. hiilineutraalisuuden edistäjinä
- Vuosittainen seuranta
- Menettely laajentumassa kolmelle keskisuurelle seudulle

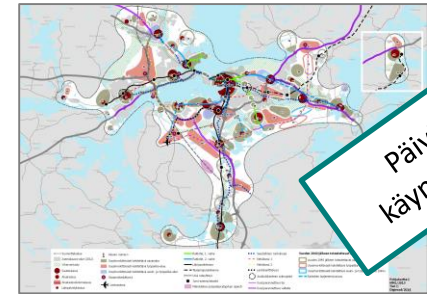
MAL-sopimus toimeenpanee Rakennesuunnitelmaa

Vuoteen 2030

Vuoteen 2040

Vuoteen 20??

Päivitys
käynnistynyt

2011-2012

2013-2015

2016-2019

2020-2023+

MAL-sopimuksen osapuolet

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

TRAFICOM
Liikenne- ja viestintävirasto

ara

Asumisen rahoitus-
ja kehittämiskeskus

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Tampereen
kaupunkiseutu

Sopimusmenettelyn kehittyminen

- MAL-menettely on kehittynyt sopimuskausien myötä ei-lakisääteisenä kumppanuussopimuksena ja vahvistanut myös kuntien välistä suhdetta.
- Yleispiirteisestä suunnittelusta on edetty toimenpiteisiin ja niiden rahoittamiseen. Samalla toimenpiteiden määrä kasvanut merkittävästi.
- Rahoitus on edelleen merkittävintä raitiotien rakentamiseen. Lähijunaliikenteen rahoitus ja Aran tuet ovat kasvaneet.
- Ilmastoperusteisuus on vahvistunut ja tuonut uusia rahoituselementtejä.
- Sisältö painottuu seudun yhteisten suunnitelmien toteutukseen (rakennesuunnitelma, asuntopoliittinen ohjelma ja liikennejärjestelmäsuunnitelma)
- Kansallinen ja kansainvälinen saavutettavuus on huomioitu seudun prioriteettinä VLJS:ään
- MAL4-neuvottelutulosta voidaan seudullisesti pitää kohtuullisen hyvänä, koska sopimus tuo aikaisempia kierroksia enemmän taloudellista tukea ja toimintamahdollisuuksia kaupunkiseudulle. Sopimus myös velvoittaa kuntia varaamaan rahoitusta aiempaa enemmän toimien toteutukseen ja seudulliseen suunnitteluun.

	Saanto	MAL 2010-11 (pilotti)	MAL 2013-15 (aiesopimus)	MAL 2016-2019 sopimus	MAL 2020-2023 sopimus (neuvottelutulos 29.5)
Maankäyttö/ tuki asumisen tavoitteisiin	Kunnallistekninen avustus (30%)	30 M€, painopiste Hgin seutu	30 M€, painopiste Hgin seutu	60 M€, painopiste Hgin seutu	60 M€, 4 MAL-seutua
	Käynnistys- avustus, €				3000 €/koht.hint.asunto (+20 % puurakentaminen)
	Kohtuuhintaisen as.tuot.tavoite	22 %	20 %	25% (sis, ARA, ja kuntien oma vuokratuotanto)	25 % + (sis. ARA, ASO ja kuntien oman vuokratuotanto)
Liikkuminen/ tuki infra- hankkeisiin	Joukkoliikenne	Seudullinen järjestäminen ja, tuki 1,8-2,2 M€/v	Joukkoliikenteen monipuolistaminen ja tuki n. 2 M€/v euroa	8,2 M€	7,7 M€ /kausi 5.6 M€ (ilmastoperusteinen)/kausi
	Raitiotieliikenne	Suunnittelun käynnistäminen, valtion osallistuminen lpol- selonteossa	1. vaiheen suunnittelu ja toteutus 30 %	71 M€ (30 %)	Tre 14,37 M€ ja seuturatikan yleissuunnittelu 0.46 M€, (30%)
	Lähijunaliikenne	Kapasiteetti-selvitys	Seutulipun käyttöön- otto. Selvitys lisävuoroista.	Junapilotti	Seisakkeet (Tesoma, Lempäälä ja Nokia, Orivesi) 4,5 M€
	Kävelyn ja pyöräily				0,83 M€ (suora) ja 4,5 M€ MAL- seuduille
	Pienet MAL -hankkeet		5 M€ (2014-15)	5 M€	3,95 M€ Vaitinara 1 M€
	Digitalisaatio				7, 0 M€ (2v) MAL-seuduille
	Kansallinen ja kansainvälinen saavutettavuus	Rantaväylän edistäminen ja tieverkon hankepriorisointi, viittaus liikennepol. selontekoon	Seudun oma priorisointi Vt 3,9,12, Tmp-Plan rooli, asemakeskuksen suunnittelu, viittaus liikennepol. selontekoon	Tmp-Pla kehittäminen, asemakeskuksen kehittäminen, lisäraidekapasiteetin suunnittelu, Vt 3:n linjaus ja 2-kehän suunnittelu	Seudun prioriteetit <i>viittaus VLJS:ään</i> Vt 3,9,12, Suomi-rata, Tmp-Pla

MAL 2020-2023 saanto ja velvoitteet (1/2)

- Kaupunkiseudun taloudellinen **saanto**
 1. rahoitustuki Tampereen ratikan rakentamiseen ja sama 30 % kustannusjakolähtökohta seuturatikan laajentamiseen
 2. neuvottelulupaus junapilotin jatkumisesta nykyisen tasoisena (max 9 v), ja vakiinnuttaminen pitkällä aikavälillä
 3. lähijunaliikennettä tukevien asemanseutujen toteutus ja suunnittelu 50%
 4. seutuliikenteen korotettu tuki
 5. kävelyn – ja pyöräilyn rahoitus
 6. liikenteen digitalisaation edistämisen rahoitus
 7. tieverkon pienten hankkeiden rahoitus
 8. Aran korkotuet kohtuuhintaiseen asumiseen
 9. 3000 €/kohtuuhintainen asunto (+20 % korotus puu)
 10. kunnallistekniikan rakentamisen avustus

MAL 2020-2023 saanto ja velvoitteet (2/2)

- Kaupunkiseudun **sitoumukset**
 1. Asuntotuotanto 13 400 asuntoa, joista 80% jkl- ja keskustavyöhykkeille
 2. Aluksi 25 % asunnoista kohtuuhintaisia
 3. Asuntopoliittisen ohjelman laadinta
 4. Rakennesuunnitelman päivitys
 5. Lähijunaliikenteen seudullinen suunnitelman laadinta
 6. Kävelyn ja pyöräilyn kehittämisohjelman laadinta
 7. Joukkoliikennejärjestelmän kehittämiskuvan laadinta
 8. Liikenneturvallisuusohjelman laadinta
 9. Pysäköinnin seudullisten kehittämisperiaatteiden toimeenpano
 10. Tiekartta liikenteen automaation, teknologioiden ja liikkumispalveluiden käyttöönotolle.

MAL 2020-2023

luonnos, sisältönostoja

Sopijapuolet, tarkoitus ja tavoitteet, lähtökohdat

1. Kestävä ja vähähiilinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä

- 1.1 Kestävä rakenne ja riittävä kaavavaranto
- 1.2 Joukkoliikennejärjestelmän ja kävelyn ja pyöräilyn kehittäminen
- 1.3 Liikkumisen palvelut ja matkaketjut

2. Asuminen ja elinympäristön laatu

- 2.1 Riittävä ja monimuotoinen asuntotuotanto
- 2.2 Asuinympäristön laadun sekä sosiaalisen ja toiminnallisen monimuotoisuuden vaaliminen

3. Muut sopimuksen toteuttamisen kannalta tärkeät toimenpiteet

4. Sopimuksen seuranta ja indikaattorit

Kestävä ja vähähiilinen yk-rakenne, toimenpidenostoja

- Kasvua ohjataan ja maankäyttöä kehitetään raitiotiehen, lähijunaan ja muuhun tehokkaaseen joukkoliikenteeseen tukeutuvaksi.
- Rakennesuunnitelman 2030 päivitetään ja toteutus ohjelmoidaan.
- Laaditaan lähijunaliikenteen ja joukkoliikennejärjestelmän kehityskuvat.
- Asuntotuotanto kaavoitetaan olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen. Uudesta asuinkerrosalasta vähintään 80 % sijoitetaan keskustoihin ja jkl-vyöhykkeille
- Kunnat varautuvat viiden vuoden ak-kaavavarannolla asumisen, palveluiden ja työpaikkarakentamisen tarpeeseen.
- Suomi radan suunnittelua jatketaan.
- Lisäksi maininnat
 - Treen asemakeskuksen ja hlöratapihan hankevalmistelusta
 - Järjestelyratapihaa koskevasta neuvotteluyhteistyöstä
 - Ylöjärven raakapuuterminaalista.

Joukkoliikennejärjestelmä ja käpy, toimenpidenostaja

- Valtion tavoitetilana on jatkaa lähijunaliikennettä vähintään nykytasoisena junapilotin päättymisen jälkeen. Valtio pyrkii siihen, että lähijunaliikenteestä muodostuu pysyvä osa alueen liikennöintiä.
- Toteutetaan seuraavat infratoimenpiteet 50-50% kustannusjaolla:
Tesoman junaseisake, Lempäälään laiturimuutokset, Nokian laituri- ja ratapihamuutokset sekä Oriveden asema-alueen kehityshanke.
- Valtio tukee raitiotien rakentamista ja laajentamista Tampereen alueella samoin seuturatikan yleissuunnittelua 30 %:lla.
- Valtio tukee seudun joukkoliikennettä 7,7 M€ + ilmastoperusteisesti 5,6 M€
- Kuntien sitouduttava vastaavilla summilla.
- Kaupunkiseudulle laaditaan kävelyn ja pyöräilyn kehittämisohjelma. Valtio tukee MAL-seutuja yhteisellä 4,5 Me Käpy-rahalla. Kunnat lisäävät vastaavasti omarahoitusta.

Liikkumisen palvelut ja matkaketjut

- Pienet kustannustehokkaat liikenneverkon parantamishankkeet linjataan seudun liikennejärjestelmätyöryhmässä, valtion rahoitus seudulle 3,95 M€
- Vaitinaron liittymän tiesuunnitelman laadinta
- Molemmat 50%-50% kustannusperiaatteella
- Seudulle laaditaan
 - liikkumisen ohjauksen suunnitelman,
 - liikenneturvallisuussuunnitelma ja
 - pysäköinnin seudullisten kehittämisperiaatteiden toimeenpanoa vauhditetaan

Riittävä ja monimuotoinen asuntotuotanto

- Asuntopoliittinen ohjelma päivitetään.
- Seudulle valmistuu 13 400 asuntoa kauden 2020-2023 aikana (Mal3-tot. 12 640).
- Kohtuuhintaisen asuntotuotannon osuus on seudulla sopimuskauden alussa 25 %, ja kuntien osuus määräytyy Rakennesuunnitelman 2040 jakotaulukon mukaan.
- Valtion tavoitteena on kohtuuhintaisen asuntotuotannon osuuden nostaminen.
- Valtio osoittaa tavallisille korkotukivuokra-asunnoille 3 000 € asuntokohtaisen käynnistysavustuksen ja puurakenteisille kerrostaloille 20% korotuksen. Käynnistysavustuksen noston edellytykset selvitetään.
- Valtio osoittaa kunnallistekniikka-avustusta Tampereen, Helsingin, Turun ja Oulun seuduille yhteensä 60 milj. euroa.

Asuinympäristön laatu ja monimuotoisuus

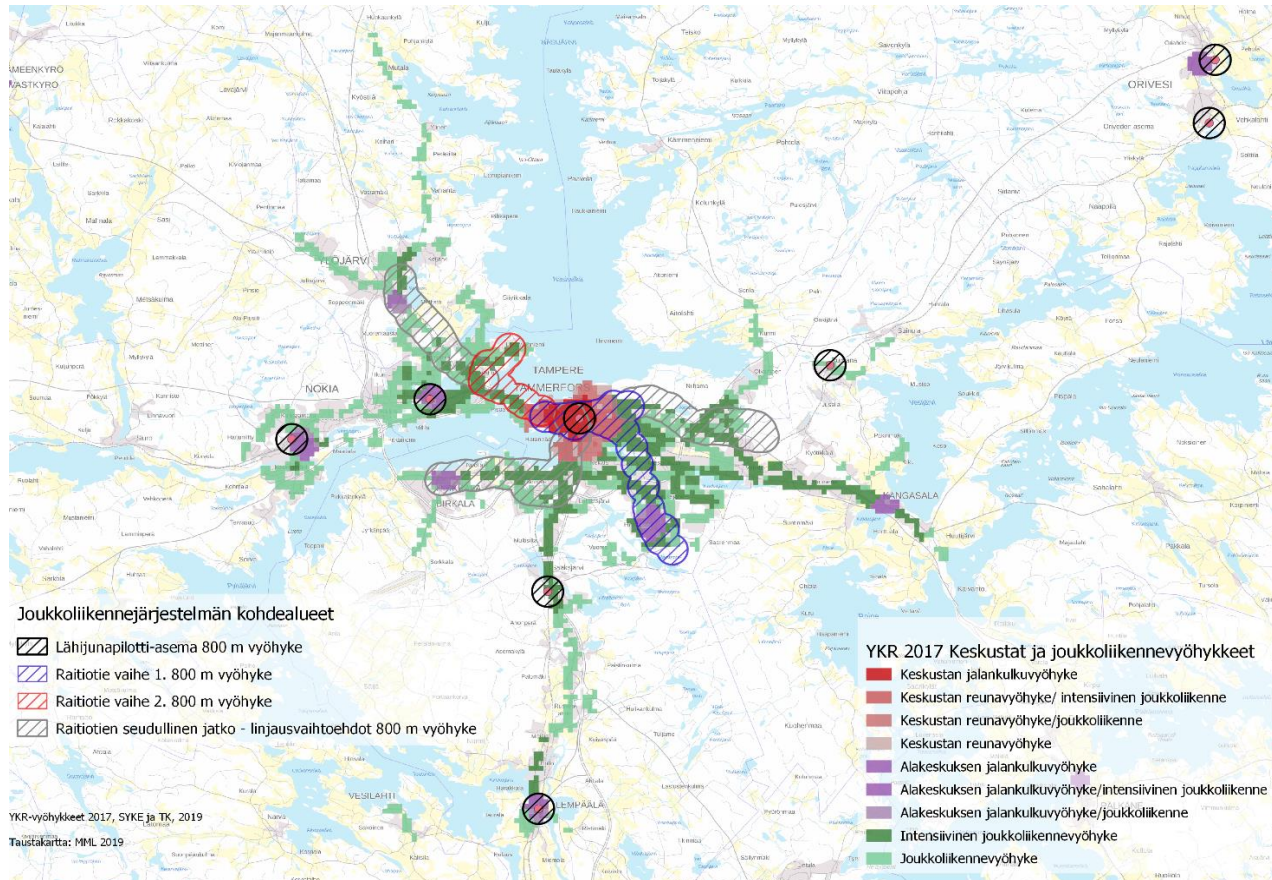
- Kunnat kehittävät rakentamisen laadunohjausta ja huolehtivat asuinalueiden uudistamisesta.
- Seudullinen segregaatiotarkastelu – ja suunnitelma ehkäisee asuinalueiden eriytymiskehitystä.
- Kunnat tavoittelevat asunnottomuuden puolittamista sopimuskaudella.
- Kunnat huolehtivat yhdyskuntarakenteen energiatehokkuudesta.
- Kunnat panostavat virkistysverkkoon ja lähivirkistykseen, viherkerroin

Muut tärkeät toimenpiteet, mm. valtion liikennejärjestelmäsuunnitelma

- Kaupunkiseudun prioriteetit VLJS:ään, kansallinen ja kv-saavutettavuus
 - Pääradan kehittäminen sisältäen lähijunaliikennettä tukevat raide-ratkaisut
 - Tampereen henkilöratapihahankkeen toteuttaminen
 - Nopean Suomi-rata -yhteyden suunnittelu
 - Valtatieverkoston parantaminen (Vt9, Vt12, Vt3)
 - Vaitinaron risteyksen (VT 12 ja KT 65) toteuttaminen
 - Tampere-Pirkkala lentoaseman kehittäminen

**MAL-kauden 2024-2028 toimenpiteistä sovitaan
MAL-sopimuksen päivityksen yhteydessä 2023.**

Sopimusliite: Asuntotuotannon ja työpaikka- ja palvelurakentamisen kohdentaminen

Keskustat ja jkl-vyöhykkeet, tehokas joukkoliikenne (ratikka ja asemanseudut), muut laajentuvat alueet

Sopimusliite: Kohtuuhintaisen asuntotuotannon kuntakohtaiset tavoiteosuudet, Rakennesuunnitelman 2040

Kohtuuhintaisen vuokratuotannon tavoitteellinen osuus kokonaistuotannosta kunnissa (%)

	Asuntopol. ohjelma 2030 ja MAL-aiesopimus 2013-2015	Toteutuma 2008- 2013	uusi tavoite 2020 mennessä	uusi tavoite 2030 mennessä	uusi tavoite 2040 mennessä	huomioita, perusteita
Kangasala	10	5 (7*)	17	20	20	lähtötason huomioiminen + 2 aluekeskusta, raitiotien tulon ennakkointi (2040+)
Lempäälä	10	15	17	20	20	lähtötason huomioiminen + 2 aluekeskusta, lähijunan 60 min. ja 30 min. ennakkointi
Nokia	15	17	17	20	20	lähtötason huomioiminen + 1 aluekeskus (jo lähtötilanteessa monipuolinen), lähijunan 60 min. ja 30 min. ennakkointi
Orivesi	10	11	10	10	10	lähtötason huomioiminen + 1 aluekeskus, taajamajuna
Pirkkala	10	8 (12*)	17	20	20	lähtötason huomioiminen + 2 aluekeskusta, raitiotien tulon ennakkointi
Tampere	30	27 (36*)	30	30	30	lähtötason huomioiminen + 1 seutukeskus ja 5 aluekeskusta, ratikan 1. vaihe 2015-2020, laajentumisen ennakkointi
Vesilahti	5	0	5	5	5	lähtötason huomioiminen
Ylöjärvi	10	14	17	20	20	lähtötason huomioiminen + 1 aluekeskus, ratikan ennakkointi
Seutu	22	21 (26*)	25	25	26	lähtötason huomioiminen + asuntotuotannon monipuolistamisen ja elinkeinokehityksen tarpeet

* sisältäen ns. ARA:n välimallilla rakennetut asunnot

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Kiitos.

